

TURINYS

SANTRAUKA	3
SUMMARY	5
ĮVADAS	7
1. INVENTORIZACIJOS ESMĖ, ORGANIZAVIMAS IR RŪŠYS	9
1.1. Inventorizacijos esmė ir organizavimas	10
1.2. Inventorizacijos rūšys	12
2. ATSAKOMYBĖ UŽ INVENTORIZACIJOS ATLIKIMĄ	14
3. INVENTORIZACIJOS ĮFORMINIMAS IR REZULTATŲ	15
IŠVEDIMAS	15
3.1. Inventorizacijos įforminimas	15
3.2. Inventorizacijos rezultatų išvedimas	18
4. UAB „SVENTOVIS“ CHARAKTERISTIKA	19
5. INVENTORIZACIJOS ORGANIZAVIMAS UAB „SVENTOVIS“	20
6. 2014 M. INVENTORIZACIJOS REZULTATŲ APSKAITA UAB „SVENTOVIS“	24
7. 2015 M. INVENTORIZACIJOS REZULTATŲ APSKAITA UAB „SVENTOVIS“	26
8. 2016 M. INVENTORIZACIJOS REZULTATŲ APSKAITA UAB „SVENTOVIS“	29
9. INVENTORIZACIJOS REZULTATŲ UAB „SVENTOVIS“ APIBENDRINIMAS	33
IŠVADOS	36
REKOMENDACIJOS	36
LITERATŪRA IR ŠALTINIAI	37
PRIEDAI	Klaida! Žymelė neapibrėžta.
1 priedas. Įsakymas dėl materialinių vertybių inventorizacijos atlikimo	40
2 priedas. Susitarimas dėl darbuotojo visiškos materialinės atsakomybės	41
3 priedas. Inventorizacijos aprašas	43
4 priedas. Įsakymas dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo ar amortizacijos normatyvų tvirtinimo	46
PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS:	
1 pav. Privalomo inventorizuoti turto rūšys	10
2 pav. Pasirengimo inventorizacijai darbai	12
3 pav. Inventorizacijos skirstymo būdai	13
4 pav. UAB „Sventovis“ metinių finansinių rodiklių pokyčiai po metinės inventorizacijos atlikimo	27
5 pav. UAB „Sventovis“ metinių finansinių rodiklių pokyčiai po metinės inventorizacijos atlikimo	29

6 pav. UAB „Sventovis“ metinių finansinių rodiklių pokyčiai po metinės inventORIZACIJOS atlikimo	33
7 pav. 2014 – 2016 m. UAB „Sventovis“ finansinių rodiklių pokyčiai po inventORIZACIJOS atlikimo.....	35
LENTELIŲ SĄRAŠAS:	
1 lentelė. Inventorizavimo aprašo privalomieji ir papildomi rekvizitai.....	18
2 lentelė. Metinės inventORIZACIJOS atlikimas pagal inventorizuojamus objektus	23
3 lentelė. 2014 m. UAB „Sventovis“ pelno (nuostolių) ataskaita.....	26
4 lentelė. 2015 m. UAB „Sventovis“ pelno nuostolių ataskaita.....	28
5 lentelė. UAB „Sventovis“ ilgalaikio materialaus turto kortelė.....	30
6 lentelė Informacija apie įsigytą ilgalaikį materialųjį turtą.....	31
7 lentelė. 2016 m. UAB „Sventovis“ pelno (nuostolių) ataskaita.....	32
8 lentelė. Finansinių rezultatų pokyčiai po metinės inventORIZACIJOS atlikimo.....	34

Ieva Grybauskaitė BA – 13I gr. stud. Inventorizacijos organizavimas ir rezultatų apskaita UAB „Sventovis“: Buhalterinės apskaitos studijų baigiamasis darbas. Vadovas: Lektorė Loreta Bagdanavičienė, Utenos kolegija, Verslo ir technologijų fakultetas, Buhalterinės apskaitos ir finansų katedra. – Utena, 2017.

SANTRAUKA

Kiekvienas turto objektas turi savininką ir kiekvienas savininkas stengiasi apsaugoti savo turtą, efektyviai ir tikslingai jį naudoti. Turto išsaugojimo ir naudojimo užtikrinimu rūpinasi ne vien tik savininkas ar samdytas įmonės vadovas, bet šiam tikslui taip pat sukurta daugybė kontrolės sistemų. Viena iš šios kontrolės sistemos sudedamųjų dalių yra turto objektų būvimo įmonėje patikrinimas natūra. Inventorizavimas padeda užkirsti kelią darbuotojų nesąžiningumui, aplaidumui, piktnaudžiavimui ir, pagaliau, turto grobstymui. Apie tikrą padėtį, kaip naudojamas įmonės turtas, nori žinoti jo savininkas.

Kiekvienais metais, prieš metinių finansinių ataskaitų sudarymą, visos įmonės privalo atlikti inventorizaciją. Įmonės, net ir puikiai tvarkydamos buhalterinę apskaitą, periodiškai turi patikrinti, ar faktiniai turto likučiai bei įsipareigojimai yra tokie patys kaip ir buhalterinėje apskaitoje.

Apskaitos klaidos ir silpna vidaus kontrolė – pagrindinės priežastys, dėl kurių gali susidaryti neatitikimai. Jeigu inventorizuojant randamas apskaitos registruose neapskaitytas turto vienetas arba nerandamas registruose įrašytas, neatitikimai apskaitoje turi būti ištaisyti – rastas perteklius turi būti užpajamuotas, o turto trūkumas priskirtas prie gautinų už turto trūkumą sumų. Tokių neatitikimų taisymai prieš finansinių ataskaitų sudarymą gali ženkliai pakeisti įmonės finansinius rezultatus po metinės inventorizacijos atlikimo.

Darbo objektas – inventorizacijos organizavimas ir rezultatų apskaita.

Tikslas: aptarti inventorizacijos organizavimą įmonėje, jos rūšis bei skirstymą. detaliau išnagrinėti inventorizacijos organizavimą bei inventorizacijos rezultatų apskaitą UAB „Sventovis“.

Uždaviniai:

- Aptarti inventorizacijos esmę, organizavimo tvarką bei keliamus reikalavimus;
- Išnagrinėti inventorizacijos organizavimą UAB „Sventovis“;
- Išnagrinėti inventorizacijos rezultatų apskaitą UAB „Sventovis“.

Tyrimo metodai. Įmonės dokumentų bei finansinių ataskaitų, apskaitos politikos analizė, loginė analizė, apskaitos standartų ir norminių aktų analizė, straipsnių periodinėje spaudoje analizė, literatūros analizė, sintezė bei apibendrinimas.

Darbe yra išnagrinėtas inventORIZACIJOS organizavimas, inventORIZACIJOS rezultatų fiksavimas apskaitoje. Išanalizuoti teoriniai ir praktiniai inventORIZACIJOS aspektai. Išanalizuoti literatūroje pateikti inventORIZACIJOS apibrėžimai, klasifikacija. Pateikta kaip apskaitoje turi būti apskaitomi inventORIZACIJOS rezultatai pagal galiojančius įstatymus ir verslo apskaitos standartus. Išanalizuotas inventORIZACIJOS organizavimas UAB „Sventovis“ bei išanalizuota UAB „Sventovis“ inventORIZACIJOS rezultatų apskaita. Pateiktos išvados ir rekomendacijos.

Pagrindiniai žodžiai: inventORIZACIJA, inventORIZACIJOS organizavimas, inventORIZACIJOS rezultatų apskaita.

Ieva Grybauskaite. JSC „SVENTOVIS“ inventory organization and accounting of the results: Accounting degree student thesis. Supervisor: Loreta Bagdanaviciene, Utena College of Business and Technology, Faculty of Business and Management Department. - Utena, 2017th.

SUMMARY

Each object has a property owner, and each owner trying to protect his property, use it efficient and targeted. Not only the owner of the company or hired leader taking care of property preservation and use the guarantee of it, but for this purpose also are created a number of control systems. One of the following control system components is a verification, are the objects of property in a company by nature. Inventory helps to prevent employee dishonesty, negligence, abuse and, finally, property looting. The owner wants to know real position, how company's property is using.

Each year, before the annual financial statements are prepared, all companies are required to conduct an inventory. Companies, even excellent processing accounts, periodically has to check whether the actual balances of property and liabilities are the same as in accounting purposes.

Accounting errors and weak internal control - the main reasons that may lead to discrepancies. If the inventory time is found in the records of property unaccounted unit or can't be found entered in the registers, accounting discrepancies must be corrected – found excess has to be recorded, and property's shortage assigned to receivable for the property's shortfall amounts. Such inconsistencies corrections before the financial reporting could significantly change the company's financial results after the annual inventory.

The job object – inventory organization and accounting of the results.

Objective: To discuss the inventory organization in the company, additional analysis inventory organization and JSC "Sventovis" accounting of inventory results.

Objectives:

- Discuss the core inventory, organization of inventory and requirements;
- Analyze JSC "Sventovis" inventory organization;
- Examine JSC "Sventovis" accounting of inventory results.

Research methods. Company documents and financial statements, accounting policies, analysis, logical analysis, accounting standards and normative analysis of articles in periodicals analysis, literature analysis, synthesis and generalization.

In this job examined inventory's organization, inventory's results accounting in capture. Analyzed the theoretical and practical aspects of inventory. Analyzed in literature provided inventory definitions, classification. Presented how in the bookkeeping must be accounted the inventory results in accordance with applicable laws and corporate accounting standards. Analyzed JSC „Sventovis“ inventory organization and analyzed JSC „Sventovis“ accounting of inventory results. Presented the findings and recommendations.

Key words: inventory, inventory organization, inventory accounting results.

IVADAS

Inventorizacija – vienas svarbiausių darbų, atliekamų prieš parengiant metinę finansinę atskaitomybę. Tai įmonės ilgalaikio turto, žaliavų, medžiagų, prekių, pagamintos produkcijos, nebaigtos gamybos bei kitų atsargų, skolų, pinigų, vertybinių popierių ir kito turto patikrinimas ir faktiškai rastų likučių palyginimas su apskaitos duomenimis.

Inventorizacija – būdas faktiniams turto likučiams natūra nustatyti ir palyginti su apskaitos rodikliais. Inventorizuojamas ne tik įmonėje esantis nuosavas bei trečiųjų asmenų turtas, bet ir įmonės skolos tretiesiems asmenims.

Temos aktualumas. Kiekvienas turto objektas turi savininką ir kiekvienas savininkas stengiasi apsaugoti savo turtą, efektyviai ir tikslingai jį naudoti. Turto išsaugojimo ir naudojimo užtikrinimu rūpinasi ne vien tik savininkas ar samdytas įmonės vadovas, bet šiam tikslui taip pat sukurta daugybė kontrolės sistemų. Viena iš šios kontrolės sistemos sudedamųjų dalių yra turto objektų būvimo įmonėje patikrinimas natūra. Inventorizavimas padeda užkirsti kelią darbuotojų nesąžiningumui, aplaidumui, piktnaudžiavimui ir, pagaliau, turto grobstymui. Apie tikrą padėtį, kaip naudojamas įmonės turtas, nori žinoti jo savininkas.

Kiekvienais metais, prieš metinių finansinių ataskaitų sudarymą, visos įmonės privalo atlikti inventorizaciją. Įmonės, net ir puikiai tvarkydamos buhalterinę apskaitą, periodiškai turi patikrinti, ar faktiniai turto likučiai bei įsipareigojimai yra tokie patys kaip ir buhalterinėje apskaitoje.

Inventorizacija neturėtų būti tik formalus įstatymų reikalavimų įgyvendinimas. Tai brangi procedūra, kurią atliekant gali būti net visiškai ar iš dalies sustabdoma įmonės veikla, inventorizacijoje dalyvauja ne vienas įmonės darbuotojas, todėl patiriama jų darbo užmokesčio kaštų, kartais samdomi išorės specialistai. Šios išlaidos neuždirba jokių pajamų. Todėl svarbu, kad inventorizacija būtų naudinga ir pačiai įmonei. Inventorizacija atliekama siekiant užtikrinti turto saugumą ir jo naudojimo efektyvumą.

Darbo objektas – inventorizacijos organizavimas ir rezultatų apskaita.

Tikslas: išanalizuoti inventorizacijos organizavimą įmonėje, jos rūšis bei skirstymą, detaliau išnagrinėti inventorizacijos organizavimą bei inventorizacijos rezultatų apskaitą UAB „Sventovis“.

Uždaviniai:

- Aptarti inventorizacijos esmę; organizavimo tvarką bei keliamus reikalavimus
- Išnagrinėti inventorizacijos organizavimą UAB „Sventovis“;
- Išnagrinėti inventorizacijos rezultatų apskaitą UAB „Sventovis“.

Tyrimo metodai. Įmonės apskaitos politikos analizė, loginė analizė, apskaitos standartų ir norminių aktų analizė, straipsnių periodinėje spaudoje analizė, literatūros analizė, sintezė bei apibendrinimas.

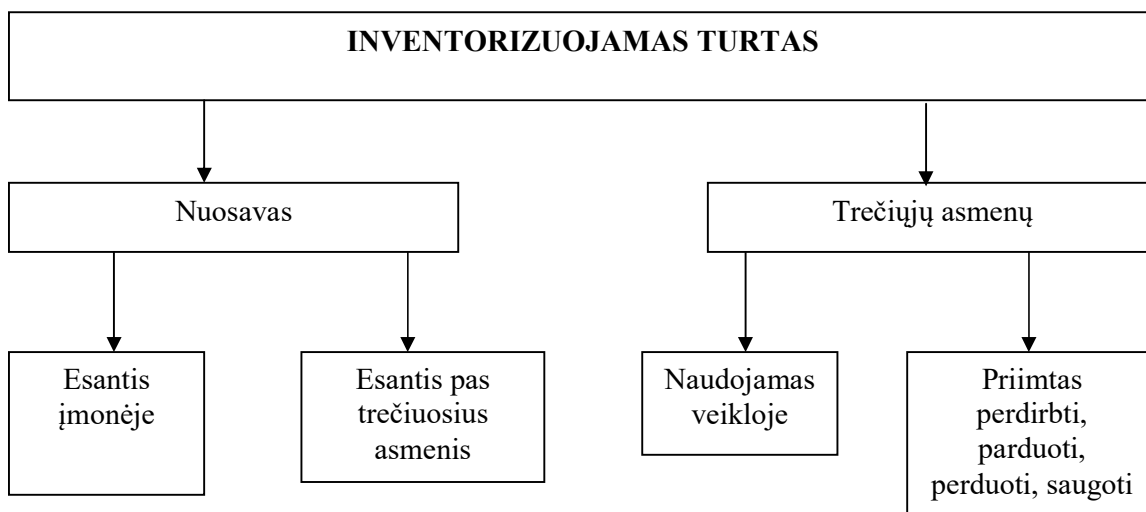
Darbo struktūra. Darbas susideda iš 9 skyrių. Pirmame skyriuje apibrėžiama inventorizacijos esmė, organizavimas bei rūšys. Antrame skyriuje aptariama atsakomybė už inventorizacijos atlikimą. Trečiame skyriuje inventorizacijos įforminimas bei rezultatų išvedimas. Ketvirtame - devintame skyriuje išnagrinėtas inventorizacijos organizavimas bei inventorizacijos rezultatų apskaitą UAB „Sventovis“. Skyriuje „Išvados ir rekomendacijos“ pateikiami svarbiausi pastebėjimai, išsakoma nuomonė. Pateikiama darbo metu naudota literatūra. Prieduose pateikta medžiaga bei informacija, reikalinga darbui.

1. INVENTORIZACIJOS ESMĖ, ORGANIZAVIMAS IR RŪŠYS

Inventorizacija - svarbi įmonės veiklos procedūra, per kurią patikrinamas faktinis įmonės turto ir įsipareigojimų egzistavimas. Deja, dažnai ji atliekama tik siekiant įgyvendinti teisės aktų reikalavimus, neįvertinant ir nesuvokiant jos naudos verslui. Todėl prieš pradėdant aiškintis inventorizacijos atlikimo ypatumus reikėtų suprasti, kuo ji naudinga pačiai įmonei. (V. Dauskurdas, G. Deveikis, B. Dovidaitė ir kt., 2010).

Inventorizacijos objektas yra visas įmonėje esantis turtas, tiek nuosavas, tiek gautas iš trečiųjų asmenų. Inventorizuojant nuosavą turtą, inventorizuojant nuosavą turtą, inventorizuojamas įmonės ilgalaikis nematerialusis ir materialusis turtas, investicijos, atsargos bei skolos. Inventorizuojant trečiųjų asmenų turtą įmonėje, inventorizuojamas ilgalaikis materialusis turtas, naudojamas įmonėje pagal nuomos ir panaudos sutartis, bei turtas, priimtas saugoti ar parduoti pagal komiso sutartis, taip pat iš trečiųjų asmenų gautos perdirbti atsargos ir žaliavos. Inventorizuojamo turto sudėtis pavaizduota 1 schemeje. (Dalė Budvytienė „Kaip atlikti inventorizaciją ir dokumentuoti jos rezultatus“, V Pačiolis, 2004).

Privalomo inventorizuoti turto rūšys

1 pav. Dalė Budvytienė „Kaip atlikti inventorizaciją ir dokumentuoti jos rezultatus“, V Pačiolis, 2004

1.1. Inventorizacijos esmė ir organizavimas

Lietuvių kalbos žodyne nurodomos dvi žodžio „inventorizacija“ reikšmės:

1. įmonės turto surašymas;
2. materialinių gėrybių, lėšų ir sąskaitų patikrinimas.

Kiekvienam įmonės savininkui yra labai svarbu žinoti, koks yra natūroje turimas jo turtas ir to turto rezultatas, palyginus su buhalterinės apskaitos duomenimis. Tikrinant turtą natūroje, visada išsiaiškinama, koks turtas yra įmonėje, kokio jo netekta arba kokia dalis to turto apgadinta. Įmonėje esantis natūroje turtas yra svarbus tiek savininkams, tiek jų interesus įmonėje atstovaujantiems vadovams.

Nors inventorizacijos komisija vadovauja pasirengimo darbams, tačiau juose dalyvauja visi įmonės padaliniai. Jie yra iš anksto informuojami kada planuojama pradėti ir baigti inventorizaciją. Paprastai inventorizacinė komisija iškelia problemas, o jas sprendžia atitinkami darbuotojai, kurių kompetencijai priklauso tai atlikti. Komisijos pirmininkas apie nesklandumus informuoja įmonės vadovą, o jis imasi priemonių iki inventorizacijos pradžios nesklandumams pašalinti. Inventorizacijos komisija privalo turėti priemonių patalpoms plombuoti, kad į jas be komisijos žinios niekas negalėtų įeiti. Taip pat inventorizacijos komisija sudaro atskirų darbų sąrašus materialiai atsakingiems asmenims.

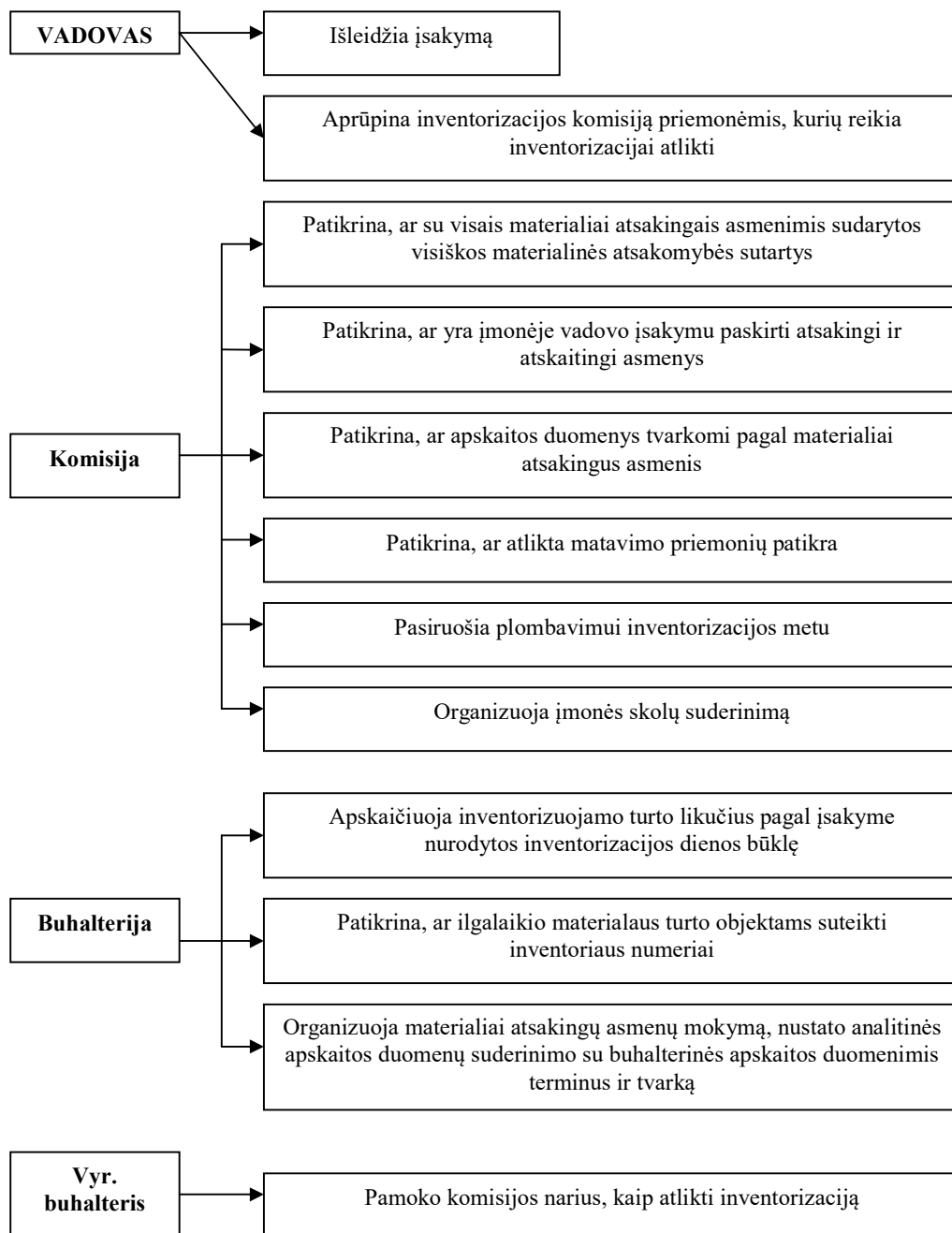
Šiuolaikiniame versle neapsieinama be kompiuterinės technikos. Reta kuri įmonė nenaudoja verslo vadybos sistemų, į kurių sudėtį galima įtraukti ir buhalterinės apskaitos programas. Duomenys apie tai, kiek ir kokio turto yra įmonėje, taip pat greičiausiai gaunami įsijungus kompiuterį. Tačiau norint šiais duomenimis vadovautis, jais reikia pasitikėti.

Juk kaskart atėjus direktoriui paklausti, koks pinigų likutis kasoje, ar atitinkamų prekių kiekis sandėlyje, kasininkas ar vadybininkas nebėga į sandėlį ieškoti, ar tikrai yra prekė, o kasininkas nepuola skaičiuoti pinigų kasoje - jis pasikliauja kompiuterio programos ekrane rodomais skaičiais. Todėl būtina periodiškai atlikti atsargų ir kito turto faktinį patikrinimą, kad programose įrašyti duomenys būtų kuo tikslesni.

Apskaitos registruose įrašytos informacijos patikimumas taip pat svarbus ir įmonėse, kuriose apskaita nekompiuterizuota. Pildant popierinius registrus apskaitos klaidų tikimybė yra didesnė, nei gaunant apskaitos informaciją naudojant kompiuterinę techniką. Ranka perrašant duomenis iš vieno registro į kitą, aritmetiškai apskaičiuojant likučius, gali įsivelti reikšmingų klaidų, kurios klaidins vadybos sprendimus priimančius darbuotojus ir vadovus. Todėl, neatsižvelgiant į apskaitos tvarkymo būdą, apskaitos duomenys turi būti tikslūs, o jų tikslumą patvirtina inventorizacijos rezultatai.

Inventorizacija - viena iš įmonės vidaus kontrolės priemonių. Per ją nustatomos buhalterinės apskaitos klaidos, patikrinama, ar turtas tinkamai saugomas. Iš dalies inventorizacija - turto grobstymo prevencijos priemonė. Kiekvienoje įmonėje yra darbuotojų, linkusių pasisavinti įmonės turtą. Tačiau žinodami apie laukiamą patikrinimą, tokie darbuotojai susilaikys nuo turto grobstymo. Be to, periodiškai atliekant inventorizaciją, darbuotojai drausmingiau naudojami turtu, jo negadina ir jį saugo. (D. Budvytienė, 2004)

Pasirengimo inventorizacijai darbai

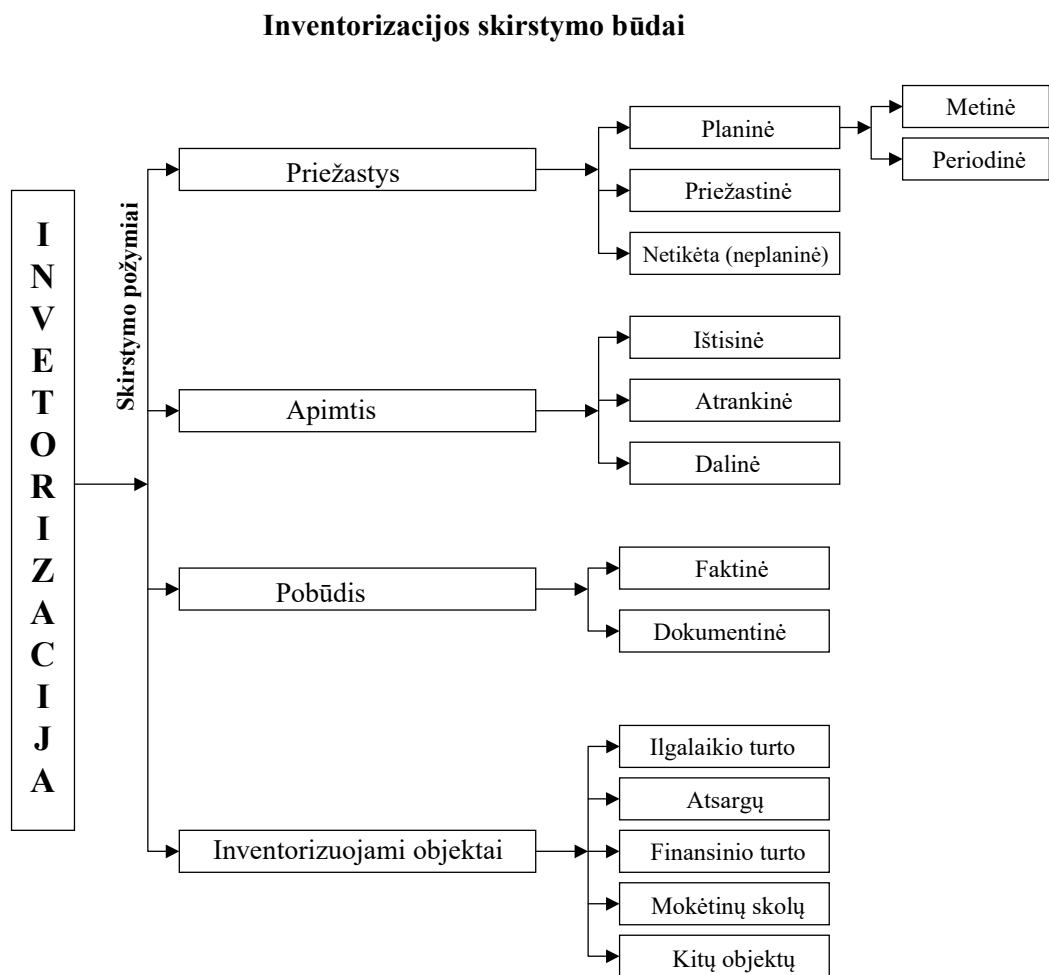

2 pav. Dalė Budvytienė „Kaip atlikti inventorizaciją ir dokumentuoti jos rezultatus“, V Pačiolis, 2004, p. 17

1.2. Inventorizacijos rūšys

Literatūroje inventorizacija skirstoma įvairiai. Iš inventorizacijos skirstymo būdų išskiriamos keturios didelės inventorizacijos grupės:

1. Pagal priežastį;
2. Pagal apimtį;
3. Pagal pobūdį.
4. Pagal inventorizacijos objektus.

3 pav. Sudaryta darbo autorės pagal D. Budvytienę „Kaip atlikti inventorizaciją ir dokumentuoti jos rezultatus“, V Pačiolis, 2004

Pagal priežastį inventorizacija gali būti planinė, priežastinė arba netikėta.

Planinė inventorizacija atliekama pagal iš anksto sudarytą planą prieš parengiant metinę finansinę atskaitomybę. Ji gali būti metinė ir periodinė. Metinės inventorizacijos metu patikrinamas visos įmonės turtas ir nuosavas kapitalas, įmonės įsipareigojimai pagal visus balanso straipsnius. Periodinės inventorizacijos metu atliekamas brangaus turto, buitinės paskirties prekių ir kt. patikrinimas.

Priežastinė inventorizacija atliekama tokiais atvejais:

- įmonės pertvarkymas;
- įmonės reorganizavimas;
- įmonės likvidavimas;
- materialiai atsakingo asmens pasikeitimas;
- turto išnuomojimas;
- turto perkainojimas;
- plėšimo, pagrobimo (vagystės), piktnaudžiavimo faktų nustatymas;
- vertybių gedimo nustatymas;
- gaisras arba stichinės nelaimės.

Netikėtos inventorizacijos atliekamos kontrolės tikslais, gavus signalus apie turto grobstymą, norint įsitikinti, ar materialiai atsakingi asmenys sąžiningi. Netikėtai gali būti inventorizuojami pinigai kasoje.

Pagal apimtį inventorizacija gali būti ištisinė, atrankinė arba dalinė.

Per ištisinę inventorizaciją tikrinamas visas įmonės turtas, esantis įmonėje ir pas trečiuosius asmenis, turtas priimtas saugoti, perdirbti bei mokėtinos skolos. Inventorizuojami šie objektai:

- nematerialusis turtas;
- materialusis turtas;
- finansinis turtas (investicijos, gautinos skolos, vertybiniai popieriai);
- atsargos (žaliavos, medžiagos, kuras, pašarai, pagaminta produkcija, nebaigta gamyba, nebaigta statyba);
- pinigai (kasoje, atsiskaitomojoje sąskaitoje ir kt.);
- trumpalaikiai ir ilgalaikiai įmonės įsipareigojimai;
- kiti objektai.

Atrankinė inventorizacija daroma, kai norima patikrinti vieną balanso straipsnį, pinigus, atskiras prekes, atskaitingus asmenis ir kt. Per dalinę inventorizaciją tikrinama kurio

nors turto dalis. Tai susiję su tam tikromis priežastimis, pavyzdžiui, vagyste ar įsilaužimu į įmonės patalpas.

Pagal privalomumą inventorizacijos skirstomos į privalomas ir neprivalomas.

Privalomos inventorizacijos turi būti atliekamos teisės aktuose nustatytais atvejais, pavyzdžiui, prieš sudarant metines finansines ataskaitas, įmonės pertvarkymo, reorganizavimo ir likvidavimo atvejais.

Neprivalomos inventorizacijos atliekamos įmonės vadovo sprendimu.

Pagal pobūdį inventorizacija skirstoma į faktinę ir dokumentinę.

Faktinės inventorizacijos metu turtas yra sveriamas, matuojamas, skaičiuojamas. Kito turto, įmonės įsipareigojimų, kurių negalima pasverti ar suskaičiuoti, pavyzdžiui, įmonės skolos, skolos įmonei, atliekamos dokumentinės inventorizacijos. Jų metu siunčiamas skolų suderinimo aktas dviem egzemplioriais įmonės skolininkams (debitoriams), prašoma patvirtinti įmonės apskaitoje užregistruotas sumas. (D. Budvytienė, 2004).

Atliekant dokumentinę inventorizaciją dažniausiai tikrinamos skolos, įsipareigojimai, nuosavas kapitalas ir kitos nematerialios vertybės, iš įmonės išsiųstos atsargos ir pan.

2. ATSAKOMYBĖ UŽ INVENTORIZACIJOS ATLIKIMĄ

Atsakomybę už inventorizacijos atlikimą ir jos rezultatų įforminimą dalijasi įmonės vadovas ir vyriausiasis buhalteris.

Įmonės vyriausiasis buhalteris atsako už įrašų teisingumą ir savalaikį atskaitomybės duomenų parengimą, kurie pagrįsti inventorizacijos duomenimis, o įmonės vadovas atsako už inventorizacijos organizavimą ir atlikimą laiku bei dokumentų išsaugojimą.

Įmonės vadovui išleidus įsakymą pradedama rengtis inventorizacijai. Įsakyme nurodomi inventorizacijos komisijos pirmininko ir narių vardai, pavardės, pareigos ir pagal nurodytos dienos būklę jai pavedama laiku ir tinkamai atlikti inventorizaciją, nurodoma inventorizacijos pradžios ir pabaigos data, be to, komisija įpareigojama šį faktą įforminti dokumentaliai. Patvirtinęs inventorizacijos komisiją, vadovas perleidžia jai atsakomybę už teisingą inventorizacijos įforminimą.

Vadovas įsakymais patvirtina darbuotojų materialinę atsakomybę, dalyvavimą inventorizacijos komisijos darbe ir kitus klausimus, kurie susieti su inventorizacija. Be to, tai turi būti aptarta darbuotojų darbo sutartyse ir pareigybinuose nuostatuose. Jeigu visą tai yra atlikta, tuomet galima reikalauti iš darbuotojų atsakomybės, o už pavedimų neatlikimą taikyti įvairias sankcijas, sutinkamai su įmonės vidaus tvarkos taisyklių reikalavimais. (O. Derkač, 2004).

3. INVENTORIZACIJOS ĮFORMINIMAS IR REZULTATŲ IŠVEDIMAS

3.1. Inventorizacijos įforminimas

Inventorizacija atliekama visose įmonės ir jos išnuomotose patalpose, kur tik yra įmonės turtas arba įvairios atsargos. Komisijai prieš pradėdant turto apžiūrą, materialiai atsakingi asmenys pateikia komisijos pirmininkui iki inventorizacijos pradžios neatiduosus į buhalteriją dokumentus, ant kurių komisijos pirmininkas užrašo „iki inventorizacijos“, o taip pat įrašo datą ir pasirašo. Šiuos dokumentus komisija atiduoda į buhalteriją duomenų sutikslinimui. Be to, materialiai atsakingi asmenys, prieš inventorizacijos pradžią, inventorizacijos komisijai raštiškai patvirtinimą, kad neužpajamuoto turto nėra ir visi turto gavimo bei išdavimo dokumentai atiduoti į buhalteriją.

Komisija, įsitikinusi, kad yra reikalingos matavimo ir skaičiavimo priemonės, pradeda inventorizaciją. Inventorizuojamas turtas į inventorizacijos aprašus įrašomas tokiu pat pavadinimu koku jis buvo įregistruotas apskaitoje.

Inventorizuojant ilgalaikį turtą, jo duomenys į inventorizacijos aprašus įrašomi iš karto ir pavieniui vizualiai identifikavus kiekvieną turto objektą. Atsargos inventorizuojamos sveriant, matuojant, atliekant techninius skaičiavimus, kur kiekvieno svėrimo ar skaičiavimo duomenys įrašomi į atsargų inventorizacijos skaičiavimo lapus. Grynieji pinigai suskaičiuojami pagal jų nominaliąją vertę. Užsienio valiuta perskaičiuojama į eurus pagal inventorizacijos dieną galiojusį oficialų kursą ir Lietuvos banko skelbiamą euro ir užsienio valiutos kursą. Skolų inventorizacija atliekama išsiunčiant debitoriams skolų suderinimo aktus.

Atlikus inventorizaciją ir į inventorizacijos aprašus įrašius visus turto objektus, materialiai atsakingas asmuo raštiškai pasižada apie turto priėmimą saugojimui ir, kad neturi inventorizacijos komisijai pretenzijų.

Jeigu materialiai atsakingas asmuo nesutinka su kai kuriais inventorizacijos apraše įrašytais duomenimis, tai aptariama atskirai, ir prie inventorizacijos aprašo pridedamas raštiškas materialiai atsakingo asmens pasiaiškinimas.

Jeigu surandamas turto perteklius, jis visapusiškai ir pagrįstai įvertinamas, galiojančiomis turto vidutinėmis kainomis inventorizacijos atlikimo ir pertekliaus nustatymo metu. Nustačius trūkumą, nuostolio suma gali būti išieškoma iš kaltų asmenų. Jeigu nuostolio suma yra didesnė negu vienas materialiai atsakingo asmens vidutinis mėnesinis atlyginimas arba

kaltas asmuo nesutinka su išskaitymais iš atlyginimo, ieškinys pateikiamas teismui. Jeigu turto trūkumų išieškoti neįmanoma, tai turto trūkumas priskiriamas prie netekimo sumų.

Inventorizacijos komisija pareikalauja iš atsakingų darbuotojų raštiškų paaiškinimų dėl visų esančių trūkumų ir pertekliaus.

Turtui, kurio realizavimo terminai pasibaigę ar baigiasi, sugedęs, labai arba visiškai nusidėvėjęs, sudaromi atskiri aprašai.

Inventorizacijos aprašai daugiausia surašomi dviem egzemplioriais, kur vienas egzempliorius su komisijos pirmininko, narių ir materialiai atsakingo asmens parašais paliekamas turto saugojimo vietoje materialiai atsakingam asmeniui, o kitas egzempliorius - segamas į segtuvą, kuri saugo komisijos pirmininkas. Kai inventorizacija atlikta visose turto saugojimo vietose ir inventorizaciniai aprašai sudaryti pagal visus materialiai atsakingus asmenis, segtuvas su aprašais perduodamas į buhalteriją rezultatams išvesti. Inventorizacijos aprašai surašomi trimis egzemplioriais tuomet, kai keičiasi materialiai atsakingi asmenys, kai inventorizuojamas gautas iš trečiųjų asmenų ar jiems perduotas turtas.

Visuose inventorizacijos aprašuose turi būti nurodyta:

1. įmonės pavadinimas ir kodas;
2. dokumento pavadinimas;
3. sudarymo vieta;
4. sudarymo pradžios data;
5. sudarymo pabaigos data;
6. turto objektų pavadinimai;
7. matavimo rodikliai;
8. kiekis, kaina, suma arba tik suma, ir tik kiekis;
9. inventorizacijos komisijos narių bei materialiai atsakingo asmens vardai, pavardės, pareigos ir parašai.

Kiekvieno inventorizacijos aprašo lapo pabaigoje turi būti nurodytas skaitmenimis ir žodžiais faktiškai rasto turto kiekis natūriniais rodikliais, paskutinio įrašo eilutės numeris žodžiais ir faktiškai rasto turto suma. (LR Vyriausybės nutarimas „Dėl inventorizacijos taisyklių tvirtinimo“).

Svarbu žinoti, kad klaidas inventorizacijos aprašuose galima taisyti tik inventorizacijos metu. Pataisos visuose inventorizacijos aprašų egzemplioriuose turi būti paaiškintos ir asmeniškai pasirašytos tų pačių asmenų, kurie sudarė ir pasirašė šiuos aprašus, t.y. inventorizacijos komisijos narių ir materialiai atsakingų asmenų. (D. Budvytienė, 2004).

Galutinai inventorizacijos byla laikoma suformuota, kai gaunamas įmonės vadovo sprendimas dėl inventorizacijos rezultatų įregistravimo apskaitoje. Šie dokumentai įmonės

archyve saugomi 10 metų. Inventorizacijos dokumentai, kurių saugojimo terminas pagal 2011 m. kovo 9 d. Lietuvos vyriausiojo archyvo įsakymą "Dėl bendrųjų saugojimo terminų rodyklės patvirtinimo" yra 10 metų, priskiriami prie laikino saugojimo dokumentų. Pasibaigus saugojimo terminui, jie gali būti sunaikinami. Inventorizavimo aprašo privalomieji ir papildomi rekvizitai pateikti 1 lentelėje:

Inventorizavimo aprašo privalomieji ir papildomi rekvizitai

1 lentelė

Inventorizavimo aprašo rūšis	Rekvizitai	Pastabos
1	2	3
1. Inventorizavimo aprašai	Privalomieji rekvizitai: a) įmonės pavadinimas; b) dokumento pavadinimas; c) dokumento surašymo pradžios ir pabaigos data; d) dokumento surašymo vieta; e) inventorizuojamų objektų pavadinimai ir matavimo rodikliai; f) inventorizuojamų objektų kiekis, kaina, suma arba tik suma, arba tik kiekis; g) inventorizacijos komisijos narių vardai, pavardės, pareigos ir parašai; h) materialiai atsakingų asmenų vardai, pavardės, pareigos ir parašai	Įmonės palikta teisė inventorizavimo aprašuose užfiksuoti inventorizuojamus objektus vienu iš trijų būdų: a) nurodant objektų kiekį, kainą ir sumą; b) nurodant tik sumą; c) nurodant tik kiekį
2. Ilgalaikio turto, pinigų, specialiųjų apskaitos dokumentų blankų, žaliavų, medžiagų, prekių, taros, atsarginių ir kito turto inventorizavimo aprašai	Papildomi rekvizitai: a) raštiškas materialiai atsakingo asmens patvirtinimas, kad visi užpajamavimo ir nurašymo dokumentai atiduoti į buhalteriją, gautas turtas užpajamuotas, o nurašytasis – išduotas; b) paskutinių turto užpajamavimo ir nurašymo dokumentų numeriai ir datos; c) įrašas: "Visą šiame inventorizavimo apraše išvardytą turtą komisija man dalyvaujant patikrino natūra ir įrašė į aprašą, todėl inventorizacijos komisijai pretenzijų neturiu. Už išvardyto turto išsaugojimą atsakau"; d) materialiai atsakingo asmens (asmenų) parašas (parašai)	
3. Ilgalaikio materialiojo turto inventorizavimo aprašas (išskyrus biudžetines įstaigas)	Papildomi rekvizitai: a) inventoriaus numeris; b) trumpa techninė charakteristika; c) turto naudojimo pradžios metai, mėnuo	
4. Vertybinių popierių inventorizavimo aprašas (išskyrus biudžetines įstaigas)	Papildomi rekvizitai: a) nominalioji ir įsigijimo vertė	
5. Skolų inventorizavimo aprašas (išskyrus biudžetines įstaigas)	Papildomi rekvizitai: a) skolų atsiradimo data	

6. Biudžetinių įstaigų inventorizavimo aprašas-sutikrinimo žiniaraštis	Papildomi rekvizitai: a) ilgalaikio materialiojo turto – inventoriaus numeris; b) ilgalaikio nematerialiojo turto - trumpa charakteristika, taip pat gali būti įrašomos komisijos pastabos dėl tolesnio turto naudojimo	
--	---	--

Sudaryta darbo autorės pagal D. Budvytienę „Kaip atlikti inventorizaciją ir dokumentuoti jos rezultatus“, V Pačiolis, 2004

3.2. Inventorizacijos rezultatų išvedimas

Buhalterijoje inventorizacijos aprašų duomenys sutikrinami su buhalterinės apskaitos duomenimis. Patikrinama, ar aprašai teisingai įforminti, ar yra visi privalomieji rekvizitai. Jei vadovo įsakyme dėl inventorizacijos komisijos sudarymo nenustatyti sutikrinimo terminai, tai turi būti padaryta atskirame įsakyme. Tai labai svarbu atlikti kuo greičiau, nes pagal tebegaliojančio LR darbo įstatymo kodekso (DĮK) 146 straipsnio 2 dalies nuostatas įsakymas dėl žalos atlyginimo turi būti rašomas ne vėliau kaip per dvi savaites, kai paaiškėja, kad padaryta žala. Inventorizacijos duomenys su buhalterinės apskaitos duomenimis sutikrinami vadovo įsakymu nurodytai datai, atsižvelgiant į inventorizacijos metu atliktas turto priėmimo ir išdavimo operacijas. Nustačius, kad kai kurie inventorizacijos aprašo ir buhalterinės apskaitos duomenys neatitinka, sudaromi sutikrinimo žiniaraščiai. Prieš juos sudarant, svarbu išsiaiškinti priežastis, dėl ko yra neatitikimų. Jie gali susidaryti ne tik dėl materialiai atsakingų asmenų kaltės, bet ir dėl klaidų buhalterinėje apskaitoje. Pavyzdžiui, perteklius gali susidaryti, kai apskaitoje neįregistruojami turto ar atsargų įsigijimo dokumentai, o vertybės gautos ir naudojamos įmonės veikloje. Sudaryti sutikrinimo žiniaraščiai pateikiami inventorizacijos komisijai, kuri apie nustatytus neatitikimus informuoja materialiai atsakingus asmenis ir pareikalauja pasiaiškinti, dėl ko susidarė perteklius ar trūkumas.

Išnagrinėjusi pateiktus materialiai atsakingų asmenų pasiaiškinimus, inventorizacijos komisija nustato susidariusių neatitikimų dydį bei priežastis ir pateikia įmonės vadovui rekomendacijas, kaip skirtumai tarp inventorizacijos ir buhalterinės apskaitos duomenų turi būti panaikinti.

Rastą perteklių, prieš tai išsiaiškinus, kad buhalterijos duomenys teisingi, paprastai siūloma užpajamuoti. Vyriausybės patvirtintoje Tvarkoje yra reglamentuojamas tik ilgalaikio materialiojo turto, rasto kaip perteklius, įvertinimas. Ilgalaikio turto objektai, rasti įmonėje inventorizacijos metu ir užpajamuoti kaip perteklius, turi būti įvertinami rinkos kainomis arba pasitelkiant turto vertintojus.

Trūkumų sumos, kai yra išaiškinti kalti asmenys arba nustatyta, kad jos susidarė dėl materialiai atsakingų asmenų aplaidaus požiūrio į jiems patikėto įmonės turto saugumą, gali būti išieškomos iš šių asmenų.

Galutinį sprendimą dėl inventORIZACIJOS rezultatų įrašymo į apskaitą priima įmonės vadovas, įvertinęs inventORIZACIJOS komisijos pateiktus pasiūlymus, materialiai atsakingų asmenų pasiaiškinimus bei kitas aplinkybes, savo sprendimą įformina įsakymu. Šio įsakymo pagrindu buhalterijoje surašomos buhalterinės pažymos. Kai pajamuojamų ar nurašomų turto objektų yra daug, jie apskaitomi atskirose turto ar atsargų sąskaitose, taip, kad nebūtų perrašinėjama į pažymas iš sutikrinimo žiniaraščių turto pavadinimas, kiekis ir kiti duomenys, prie jų gali būti pridėdama papildomai padaryta sutikrinimo žiniaraščio kopija su originaliais parašais.

Perdavus į buhalteriją vadovo įsakymu įformintą sprendimą dėl inventORIZACIJOS rezultatų įregistravimo ir įregistravus rezultatus, galutinai sutvarkomi inventORIZACIJOS dokumentai.

4. UAB „SVENTOVIS“ CHARAKTERISTIKA

UAB „Sventovis“ (toliau – Bendrovė) buvo įregistruota 1997 m. liepos 31 d. Įmonės kodas – 155931839 (buvęs kodas 5593183). PVM mokėtojo kodas – LT559318314. Buveinės adresas – Elektrinės g. 20, LT-31146 Drūkšinių k., Visagino sav.

2004 m. spalio 15 d. Bendrovė buvo perregistruota valstybės įmonės „Registrų centras“ Juridinių asmenų registre, nauju įmonės kodu 155931839.

Bendrovės įstatinį kapitalą sudaro – 34465 Eur, padalintų į 34465 vienetus paprastų vardinių nematerialių akcijų. Vienos akcijos nominali vertė – 1 Eur. Bendrovė neturi filialų ir atstovybių.

Įmonės finansiniai metai yra kalendoriniai metai. Finansinių metų pradžia – sausio 1 d., pabaiga – gruodžio 31 d.

Bendrovė specializuojasi gyvenamųjų, viešojo naudojimo, pramonės, energetikos ir kitos ūkinės veiklos pastatų, inžinerinių tinklų specialiujų (elektrotechnikos darbų iki 10 kV įtampos, susijusių su automatizuotos kontrolės ir matavimo sistemų įrangos montavimu) statybos darbų srityse, įskaitant projektavimo valdymą, pagalbinių metalinių konstrukcijų gamyboje, elektros montavimo, elektrotechnikos (iki 10 kV įtampos), nuotolinio ryšio (telekomunikacijų), apsauginės ir gaisrinės signalizacijos darbų, metalo gaminių ir konstrukcijų gamybos srityse.

Vidutinis Bendrovės darbuotojų skaičius per metus - 46 darbuotojai.

5. INVENTORIZACIJOS ORGANIZAVIMAS UAB „SVENTOVIS“

Įmonės inventorizacijai pradedama rengtis gavus pasirašytą įmonės direktoriaus įsakymą dėl inventorizacijos atlikimo (1 Priedas). Įsakyme dėl inventorizacijos komisijos sudarymo yra nurodyta:

- Komisijos pirmininko ir narių vardai, pavardės bei pareigos;
- Konkreti data, pagal kurios duomenis buhalterinėje apskaitoje atliekama inventorizacija;
- Inventorizacijos pradžios ir pabaigos laikas;
- Pavedimas inventorizacijos faktą įforminti dokumentais.

Be aukščiau išvardintų punktų įsakyme gali būti nurodyta:

- Inventorizacijos apimtis, atlikimo vieta;
- Sutikrinimo žiniaraščių sudarymo vieta;
- Inventorizacijos aprašų ir sutikrinimo žiniaraščių pateikimui vadovui data.

Inventorizacijos komisija sudaroma iš atitinkamos kompetencijos įmonės darbuotojų. Inventorizacijos komisijai vadovauja įmonės administracijos vadovo paskirtas asmuo. Komisijos sudėtis keičiasi labai mažai, nes administracijoje darbuotojų kaita yra labai minimali. Įmonė nėra tokia didelė, kad reikėtų sudaryti keletą komisijų, kuriai vadovautų centrinė komisija, todėl sudaroma tik viena komisija.

Darbuotojai pasirašytinai supažindinami su direktoriaus įsakymu. Įmonės vadovas užtikrina, kad inventorizacijos komisija bus aprūpinta visomis tam darbui atlikti būtinomis priemonėmis: atitinkamais blankais, patalpų plombavimo, skaičiavimo priemonėmis, jei reiks - svėrimo ir matavimo prietaisais. Įmonės vyriausiasis buhalteris konsultuoja komisijos narius, kaip atlikti inventorizaciją ir įforminti jos rezultatus inventorizavimo aprašuose.

Pradedant inventorizaciją materialiai atsakingas asmuo savo parašu patvirtina, kad visus pirminius dokumentus yra perdavęs į buhalteriją. Patalpos, kuriose turi būti atlikta inventorizacija, sandėlis, administracinės patalpos.

Inventorizacija atliekama pagal 1999 m. birželio 3 d. Vyriausybės nutarimą Nr. 719 „Dėl Inventorizacijos tvarkos patvirtinimo“, kuris 2014 m. spalio 3 d. vyriausybės nutarimu Nr. 1070 „Dėl Inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ buvo pakeistas ir papildytas.

Šioje įmonėje inventorizacija atliekama prieš pat metinę atskaitomybę, kad sutikrinti faktinius duomenis su buhalterijos duomenimis ir suregistruoti apskaitoje neatitikimus.

UAB „Sventovis“ atskaitingas asmuo yra buhalterė, kuri paskirta įmonės vadovo (savininko), ir jai pavedama gauti pinigus iš įmonės kasos, vykti į komandiruotę, gauti pinigus iš

kitų juridinių arba fizinių asmenų už prekes arba paslaugas, mokėti pinigų kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims už prekes arba paslaugas, o už gautus ir sumokėtus pinigus atsiskaityti įmonės nustatyta tvarka pateikiant pinigų gavimą ir panaudojimą patvirtinančius dokumentus;

Atsakingas asmuo – yra vyr. buhalterė, įmonės vadovo (savininko) paskirta, kuriai pavesta priimti, saugoti ir išmokėti pinigų arba priimti, saugoti, naudoti, perdirbti, gaminti, išduoti (perduoti, parduoti, grąžinti) turtą;

Įmonėje materialiai atsakingų asmenų yra ne vienas, kurie yra atsakingi už atskiras turto grupes. Materialiai atsakingas asmuo - įmonės darbuotojas, su kuriuo sudaryta raštiška visiškos materialinės atsakomybės už perduoto jam saugoti, apdirbti, parduoti (išduoti), transportuoti arba panaudoti gamybos procese turto išsaugojimą sutartis. Sutarties pavyzdinė forma pateikta 2 priede. Pavyzdžiui už pinigines lėšas atsakinga yra buhalterė, už ilgalaikį turtą esantį– direktorius ir pan.

Įmonėje inventorizacijos duomenims suvesti naudojamas sutikrinimo žiniaraštis - apskaitos registras, kuriame nustatomi inventorizacijos rezultatai – įrašomi inventorizacijos aprašuose įrašytų verčių (sumų) ir buhalterinės apskaitos duomenų neatitikimai. Surašomas visas materialus turtas esantis šioje įmonėje. Šis dokumentas įmonėje vadinasi Inventorizacijos apyrašas (Priedas 3), jį sudaro tokie rekvizitai: dokumento pavadinimas, inventorizacijos atlikimo data, įmonės pavadinimas, padalinio pavadinimas, padalinio materialiai atsakingas asmuo, komisijos pirmininkas ir nariai. Materialus turtas rašomas tokia tvarka: eilės numeris ir pavadinimas, matavimo vienetas, kiek yra buhalterinės apskaitos duomenimis, kiek rasta per inventorizaciją ir trūkumas arba perteklius. Šie aprašai yra atskiri kiekvienam materialiai atsakingam asmeniui.

UAB „Sventovis“ inventorizuoja ilgalaikį turtą ,atsargas, pinigines lėšas, debitorines ir kreditorines skolas. Ilgalaikis materialusis turtas, atsargos (žaliavos, medžiagos ir kita), pinigai kasoje ir banko sąskaitoje, kitas turtas inventorizuojami atskirai kiekvienoje jo buvimo vietoje ir pas kiekvieną už turto saugojimą atsakingą asmenį.

Atlikus UAB „Sventovis“ 2014 - 2016 metų metinės inventorizacijos organizavimo vertinimą pagal galiojančius LR teisės aktus reglamentuojančius inventorizacijos tvarką ir atliekamą įmonėje, nustatyta, kad inventorizuojant įmonės turtą, buvo laikomasi ne visų reikalavimų kuriuos reglamentuoja LR Vyriausybės nutarimas „Dėl inventorizacijos taisyklių tvirtinimo“. Rezultatai pateikti 2 lentelėje.

UAB „Sventovis“ metinės inventorizacijos atlikimas pagal inventorizuojamus objektus

Eil. Nr.	Pavadinimas	Aprašymas	Atlikimas UAB „Sventovis“
1	Ilgalaikio turto inventorizacija	Įmonė kiekvienam ilgalaikio turto vienetui suteikia inventoriaus numerį, kuris neturi būti keičiamas. Inventorizacijos metu kiekvienas ilgalaikio turto vienetas ar jo dalis apžiūrimas ir įvertinama, ar turtas gali būti nuvertėjęs.	Atliekama, pagal visus reikalavimus. Kiekvienam ilgalaikiam turtui yra suteikiamas inventorinis numeris, kuris sutampa su buhalterinėje apskaitoje įvestais duomenimis. Inventorizacijos metu, tikrinamas kiekvienas turimas ilgalaikio turto vienetas.
2	Atsargų inventorizacija	Tikrinant atsargų likučius privalo dalyvauti materialiai atsakingi asmenys, jeigu jie dalyvauti negali, turi būti paskirti pavaduojantys asmenys. Inventorizacijos metu turtas suskaičiuojamas, pasveriamas, išmatuojamas ir kitais būdais nustatomas jo kiekis. Įpakuotų pakuočių kiekis gali būti nustatomas pagal etiketes, atrankos būdu patikrinus ne mažiau kaip 5% tokio turto. Inventorizacijos metu turtas išduodamas ir priimamas tik inventorizacijos komisijos akivaizdoje. Kelyje ir kituose subjektuose esančios atsargos inventorizuojami tikrinant jų išsiuntimo dokumentus.	Atliekama dalinai, skaičiuojamos ne visos turimos atsargos. Inventorizacijos metu didesnis dėmesys atkreipiamas į turimus likučius pagal buhalterijos duomenis, pagal kuriuos atskaitingi asmenys tikrina turimus likučius sandėliuose.
3	Pinigų inventorizacija	Tikrinant pinigų likučius privalo dalyvauti materialiai atsakingi asmenys, jeigu jie dalyvauti negali, turi būti paskirti pavaduojantys asmenys. Pinigai kasoje suskaičiuojami pagal jų nominalią vertę, pinigai banko sąskaitoje inventorizuojami suderinant apskaitos duomenis su banko duomenis apie sąskaitų likučius.	Pinigai kasoje ir banko sąskaitoje inventorizuojami pagal visus reikalavimus. Pinigų kasoje inventorizacija atliekama vadovo įsakymu nustatytą dieną pareikalaujant iš atskaitingo asmens pateikti grynusius pinigus, kuriuos pagal apskaitos duomenis jis

			privalėtų turėti. Pinigai banko sąskaitoje suderinami su apskaitos duomenimis.
4	Finansinio turto ir įsipareigojimų inventorizacija	Inventorizuojant finansinį turtą ir įsipareigojimus tikrinamos sutarčių sąlygos ir dokumentai, pagrindžiantys finansinio turto pasikeitimus. Įmonės turėtų pasitvirtinti gaunamų ir mokėtinų sumų derinimo tvarką, kurioje nurodytų, kokios sumos yra laikomos nereikšmingomis ir kurių sumų įmonė gali nederinti. Gautinų sumų suderinimo iniciatoriai turėtų būti jų gavėjai. Kai viena iš derinimo šalių yra viešojo sektoriaus subjektas tarpusavio skolų suderinimas įforminimas suderinimo aktu, kuriame nurodoma suma, atsiradimo priežastis ir data, bei nustatoma, ar prievolės nepasibaigusios.	Atliekama dalinai, nėra patvirtinta gaunamų ir mokėtinų sumų derinimo tvarka. Ne su visai pirkėjais ir tiekėjais yra ruošiami suderinimo aktai.

Sudaryta darbo autorės pagal UAB „Sventovis“ vidaus dokumentus

Analizuojant 2 lentelėje pateiktus duomenis, nustatyta, kad UAB „Sventovis“ laikosi ne visų 1999 m. birželio 3 d. Vyriausybės nutarimo Nr. 719 kuris 2014 m. spalio 3 d. vyriausybės nutarimu Nr. 1070 „Dėl Inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ buvo pakeistas ir papildytas. LR Vyriausybės nutarimo Nr. 1070 „Dėl Inventorizacijos tvarkos patvirtinimo“ nuostatų.

Remiantis LR Vyriausybės „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ nutarimo V skyriaus nuostatomis, nustatyta, kad UAB „Sventovis“ atsargų inventorizaciją atlieka dalinai, skaičiuojamos ne visos turimos atsargos. Inventorizacijos metu didesnis dėmesys atkreipiamas į turimus likučius pagal buhalterijos duomenis, pagal kuriuos atskaitingi asmenys tikrina turimus likučius sandėliuose.

Vadovaujantis LR Vyriausybės „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ nutarimo VI skyriaus nuostatomis, buvo nustatyta, kad gaunamų ir mokėtinų sumų inventorizacija atliekama dalinai, nėra patvirtinta gaunamų ir mokėtinų sumų derinimo tvarka. Ne su visai pirkėjais ir tiekėjais ruošiami suderinimo aktai.

Nustatyti inventorizacijos atlikimo neatitikimai galėjo įtakoti netikslumus atliekant inventorizaciją metų pabaigoje.

6. 2014 M. INVENTORIZACIJOS REZULTATŲ APSKAITA UAB „SVENTOVIS“

Vadovaujantis 9-tojo VAS „Atsargos“ X skyriaus nuostatomis, atliekant atsargų inventorizaciją svarbu žinoti, kas turi būti atskleista finansinėje atskaitomybėje – aiškinamajame rašte. Atsargos, sudarant finansinę atskaitomybę, turi būti įvertintos įsigijimo savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri yra mažesnė. Grynoji galimo realizavimo vertė – tai atsargų pardavimo kaina įprastomis verslo sąlygomis, atėmus įvertintas gamybos užbaigimo ir galimas pardavimo išlaidas. Todėl atliekant inventorizaciją reikėtų patikrinti, ar tam tikrų atsargų grupių vertė tikrai yra tokia, kokia įregistruota apskaitoje, ar nereikėtų jų nukainoti iki galimo realizavimo vertės, kad turto balansinė vertė neviršytų sumos, kurią tikimasi gauti pardavus arba sunaudojus atsargas. Dažniausiai tai daroma tada, kai atsargos būna sugadintos, visiškai ar iš dalies pasenusios arba labai pasikeičia atsargų pardavimo sąlygos ir sumažėja jų pardavimo kaina. Atsargos šiuo atveju gali būti žaliavos ir komplektavimo gaminiai, nebaigta gamyba, pagaminta produkcija, pirktos prekės skirtos perparduoti. Todėl atlikus inventorizaciją ir priėmus sprendimą nukainoti atsargas iki grynosios galimo realizavimo vertės, nukainojimas bus pripažįstamas to laikotarpio veiklos sąnaudomis.

Pagal 9-ojo VAS „Atsargos“ nuostatas atsargos paprastai nukainojamos iki grynosios realizavimo vertės pagal kiekvieną jų vienetą, tik tam tikrais atvejais atsargas galima nukainoti jas sugrupavus į panašius ar susijusius vienetus.

Atliekant atsargų, dažniausiai perparduoti skirtų prekių, inventorizaciją, kartais nustatomas vienų prekių perteklius, kitų – trūkumas. Atsargų perteklius, nustatytas inventorizacijos metu, atsižvelgiant į susidarymo pobūdį ar įmonės apskaitos politiką, užpajamuojamas.

Analizuojant 2014 m. inventorizacijos rezultatus, buvo nustatyta, kad pagal 2014 m. lapkričio 30 d. UAB „Sventovis“ direktoriaus įsakymą „Dėl materialinių vertybių inventorizacijos atlikimo“ buvo atlikta metinė turto ir atsargų inventorizacija, kurios metu buvo rasta neapskaitytų materialinių vertybių (medžiagų atsargų). Turto apžiūros metu nustatyta, kad rastas turtas yra tinkamas naudojimui pagal jo tiesioginę paskirtį, todėl gavus įmonės vadovo sprendimą, šios medžiagos apskaitoje buvo užpajamuotos pagal turto rinkos kainą, kuri sudaro 50 000 Eur sumą. Radus neapskaitytų materialinių vertybių, įmonėje padidėjo kitos pajamos, kurios ženkliai pakeitė UAB „Sventovis“ finansinių ataskaitų būklę, kuri pavaizduota 3 lentelėje.

2014 m. UAB „Sventovis“ pelno (nuostolių) ataskaita, Eur

Eil. Nr.	Straipsniai	Iki inventorizacijos atlikimo, 2014	Po inventorizacijos atlikimo, 2014	Pokytis
1	Pardavimo pajamos	920 425	920 425	0
2	Pardavimo savikaina	(677 568)	(677 568)	0
3	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	242 857	242 857	0
4	Bendrosios ir administracinės sąnaudos	(151 375)	(151 375)	0
5	Kitos veiklos rezultatai	32 123	82 123	50 000
6	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	122 774	172 774	50 000
7	Pelno mokestis	(18 541)	(28 803)	(10 262)
8	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	104 233	143 971	39 738

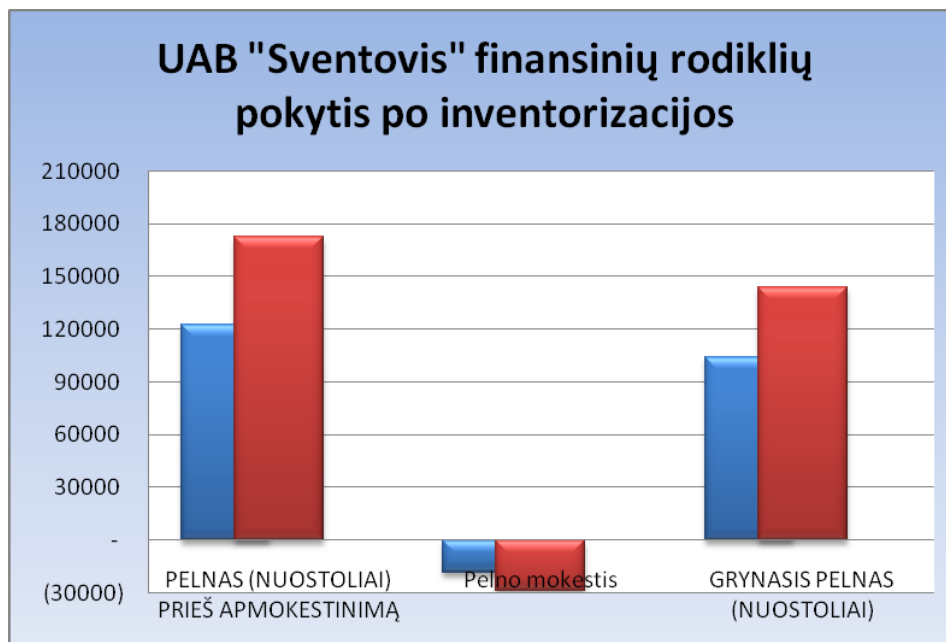
Sudaryta darbo autorės pagal UAB „Sventovis“ 2014 m. pelno (nuostolių) ataskaitą

Vadovaujantis lentelėje nurodytais duomenimis buvo nustatyta, kad 2014 m. rastos neapskaitytos materialinės vertybės, pagerino įmonės veiklos rezultatus ir 2014 m. UAB „Sventovis“ metus baigė pelningai, grynasis pelnas sudarė 143 971 Eur. Kitos veiklos rezultatas padidėjo 50 000 Eur dėl inventorizacijos metu rastų atsargų užpajamavimo.

Tačiau remiantis Lietuvos Respublikos 2001 m. gruodžio 20 d. Pelno mokesčio įstatymu Nr. IX-675 apskaitoje užregistruotos kitos pajamos yra apmokestinamos ir šiuo atveju įmonei teko sumokėti ir nemažą pelno mokestį, kuris padidėjo 10 262 Eur.

UAB „Sventovis“ finansinių rodiklių pokytis pavaizduotas 4 pav.

UAB „Sventovis“ metinių finansinių rodiklių pokytis po metinės inventORIZACIJOS atlikimo

4 pav. Sudaryta darbo autorės pagal UAB „Sventovis“ 2014 m. pelno (nuostolių) ataskaitą

Analizuojant 4 pav., galima įvertinti kokią didelę įtaką finansinėms ataskaitoms lyginant su finansinėmis ataskaitomis iki inventORIZACIJOS atlikimo turėjo metinės inventORIZACIJOS metu rastos neapskaitytos materialinės vertybės. Pelnas prieš apmokestinimą padidėjo 50 000 Eur, pelno mokestis taip pat padidėjo – 10 262 Eur, grynasis pelnas padidėjo – 39 738 Eur.

7. 2015 M. INVENTORIZACIJOS REZULTATŲ APSKAITA UAB „SVENTOVIS“

Apskaitos klaidos ir silpna vidaus kontrolės sistema – pagrindinės priežastys, dėl kurių gali susidaryti neatitikimai. Ilgalaikio turto inventORIZACIJOS rezultatai nustatomi faktiškai rastus turto likučius sutikrinant su apskaitos duomenimis: inventORIZACIJOS aprašuose įrašyti ilgalaikio turto vienetai (jų pavadinimai, skaičius, įsigijimo savikaina) lyginami su buhalterinės apskaitos duomenimis. Jeigu inventORIZUOJANT randamas apskaitos registruose neapskaitytas ilgalaikio materialiojo turto vienetas arba nerandamas registruose įrašytas, neatitikimai apskaitoje turi būti ištaisyti – rastos perteklius turi būti užpajamuotas, turto trūkumas priskirtas prie gautinų už turto

trūkumą sumų (jeigu numatoma trūkumų sumas išieškoti) arba sąnaudų (jeigu trūkumų išieškoti neįmanoma).

Analizuojant „Sventovis“ 2015 m. ilgalaikio turto inventORIZACIJOS rezultatus buvo nustatyta, kad 2015 m. gruodžio mėn. į įmonės patalpas buvo įsilaužta. Atlikus inventORIZACIJĄ nerasta grėžimo įrangos, kurios likutinė vertė – 15 000 Eur. Įvykis buvo užregistruotas policijoje, dėl įvykio pradėtas ikiteisminis tyrimas. Pažyma apie dėl vagystės pradėta ikiteisminį tyrimą pateikta Valstybinei mokesčių inspekcijai. Kadangi draudimo sutartis šiam turtui nebuvo sudaryta ir aiškinantis įvykio aplinkybes kaltininkas nebuvo rastas, vadovo sprendimu ilgalaikis turtas buvo nurašytas ir šio turto likutinė vertė – 15 000 Eur buvo pripažinta įmonės veiklos sąnaudomis.

Remiantis LR Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 67 straipsnio 5 d. 2 p. UAB „Sventovis“ PVM atskaitos tikslinti nereikėjo, kadangi grėžimo įrangos pirkimo PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą ir įmonė turėjo patvirtinančius dokumentus apie turto praradimą dėl nusikalstamos trečiųjų asmenų veikos.

Tačiau teikiant pelno mokesčio deklaraciją 2015 m. įmonei veiklos sąnaudas teko pripažinti neleidžiamais atskaitymais, kas lėmė mokėtiną pelno mokestį, nes pagal LR Pelno mokesčio įstatymo 31 str. neleidžiami atskaitymai negali būti atskaityti iš pajamų.

Kadangi per 2015 m. įmonė neuždirbo pakankamai pajamų, tai turėjo neigiamą įtaką UAB „Sventovis“ finansinėms ataskaitoms, įmonės 2015 m. rezultatai pateikti 4 lentelėje.

4 lentelė

2015 m. UAB „Sventovis“ pelno nuostolių ataskaita, Eur

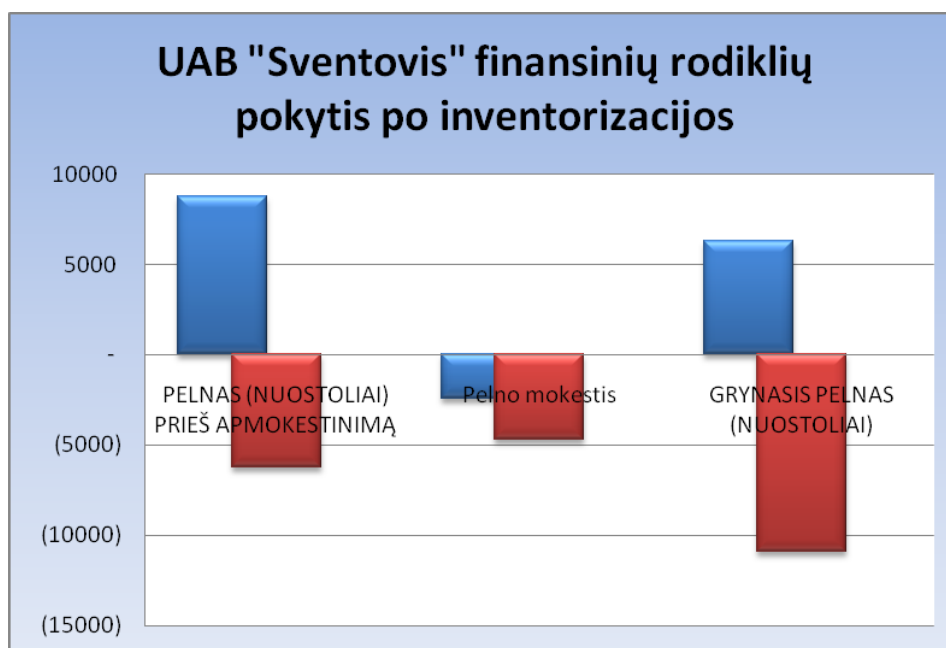
Eil. Nr.	Straipsniai	Iki inventORIZACIJOS atlikimo, 2015	Po inventORIZACIJOS atlikimo, 2015	Pokytis
1	Pardavimo pajamos	750 411	750 411	0
2	Pardavimo savikaina	(577 555)	(577 555)	0
3	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	172 856	172 856	0
4	Bendrosios ir administracinės sąnaudos	(161 375)	(176 375)	15 000
5	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	8 781	(6 219)	15 000
6	Pelno mokestis	(2 472)	(4 722)	2 250
7	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	6 309	(10 941)	17 250

Sudaryta darbo autorės pagal UAB „Sventovis“ 2015 m. pelno (nuostolių) ataskaitą

Analizuojant UAB „Sventovis“ 2015 m. pelno (nuostolių) ataskaitos rezultatus, buvo nustatyta, kad pavogto ilgalaikio turto nurašymas pablogino įmonės finansinę būklę. Iki inventORIZACIJOS atlikimo pagal UAB „Sventovis“ finansines ataskaitas, įmonė metus turėjo užbaigti pelningai. Tačiau patirtos veiklos sąnaudos po inventORIZACIJOS atlikimo lėmė, nuostolį finansinėse ataskaitose. Nors įmonė dirbo nuostolingai, tačiau pelno mokesčių mokėti vis tiek privalėjo, nes pagal LR pelno mokesčio įstatymą pavogto turto nurašymo sąnaudos negalėjo būti priskirtos prie leidžiamų atskaitymų, todėl ši suma negalėjo būti atskaityta iš pajamų, todėl užpildžius pelno mokesčio deklaraciją pagal LR pelno mokesčio įstatymą, pelno mokesčių priskaityti privalėjo, kas dar labiau pablogino UAB „Svrntovis“ būklę.

UAB „Sventovis“ 2015 m. metinių finansinių rodiklių pokyčiai pavaizduoti 5 pav.

UAB „Sventovis“ metinių finansinių rodiklių pokyčiai po metinės inventORIZACIJOS atlikimo

5 pav. Sudaryta darbo autorės pagal UAB „Sventovis“ 2015 m. pelno (nuostolių) ataskaitą

Analizuojant 5 pav., galima įvertinti kokią įtaką finansinėms ataskaitoms turėjo metinės inventORIZACIJOS metu ilgalaikio turto praradimas. Lyginant finansinius duomenis iki inventORIZACIJOS ir po jos, 2015 m. pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą sumažėjo 15 000 Eur, kas lėmė UAB „Sventovis“ nuostolį. Pelno mokesčiai taip pat padidėjo – 2 250 Eur, kas dar labiau pablogino UAB „Sventovis“ finansinę būklę. Iki inventORIZACIJOS atlikimo, UAB „Sventovis“ grynas pelnas sudarė – 8 781 Eur, atlikus inventORIZACIJĄ įmonės rezultatas pasikeitė ir 2015 m.

UAB „Sventovis“ baigė nuostolingai, susidaręs nuostolis dėl ilgalaikio turto nurašymo sudarė – 10 941 Eur.

8. 2016 M. INVENTORIZACIJOS REZULTATŲ APSKAITA

UAB „SVENTOVIS“

2016 m. gruodžio mėn. atliekant inventORIZaciją nustatyta, kad buvo prarastas įrengimas, kurio duomenys pateikti 5 lentelėje.

5 lentelė

UAB „Sventovis“ ilgalaikio materialaus turto kortelė

Eil. Nr.	Inv. Nr.	Pavadinimas	Įsigijimo data	Įsigijimo savikaina, Eur	Nusidėvėjimo norma, metais	Metinė nusidėvėjimo norma, %	Priskaičiuotas nusidėvėjimas, Eur	Likutinė vertė, Eur
1.	3031	Varžos matuoklis	2014-11-15	40 000	5	20	16 000	24 000

Sudaryta darbo autorės pagal UAB „Sventovis“ ilgalaikio turto apskaitos kortelę

Analizuojant UAB „Sventovis“ pirkimo dokumentus, bei pateiktas PVM deklaracijas, nustatyta, kad įsigyjant įrengimą, jo PVM sudarė – 8 400 Eur, kuris buvo įtrauktas į PVM atskaitą. Varžos matuoklis buvo įsigytas 2014 m. lapkričio mėn. Šiuo atveju tikslinama pirkimo PVM sumos dalis, tenkanti laikotarpiui nuo įrengimo nurašymo momento iki nusidėvėjimo laikotarpio pabaigos, nustatytos pagal Pelną Mokesčio įstatymo 1 priedėlį, t.y. tenkanti 3 metams. Detalesnė informacija apie įsigyto turto tikslintinų sumų apskaičiavimą pateikta 6 lentelėje.

Informacija apie įsigytą ilgalaikį materialųjį turtą

Eil. Nr.	Informacija apie įsigytą turtą		Pastabos
1	Įsigyto turto pavadinimas	Varžos matuoklis	
2	Įsigyto turto kaina, Eur	40 000	Pirkimo kaina
3	Priskaičiuota PVM suma, Eur	8 400	Priskaičiuotas PVM, nuo pirkimo kainos
4	Priskaičiuotas nusidėvėjimas, Eur	16 000	Priskaičiuotas nusidėvėjimas nuo 2014-12 iki 2016-11 imtinai, už 2 metus
5	Turto likutinė vertė 2016-12, Eur	24 000	Apskaičiuota iš įsigijimo savikainos atėmus priskaičiuotą nusidėvėjimą-
6	Likęs nepriskaičiuotas nusidėvėjimas, Eur	24 000	Apskaičiuotas nusidėvėjimas už likusius 3 metus, po 8 000 Eur už vienerius metus
7	Tikslintina PVM suma, Eur	5 040	Bendra PVM suma padalinta iš 5 metų ir padauginta iš likusių 3 metų

Sudaryta darbo autorės pagal UAB „Sventovis“ pirkimo dokumentus bei ilgalaikio turto apskaitos kortelę

Analizuojant pateiktus duomenis, nustatyta, kad patikslinta PVM suma sudaro 5 040 Eur, kuri įrašoma į PVM deklaracijos 35 laukelį su minuso (-) ženklu, padidinant mokėtiną į biudžetą (mažinant grąžintiną iš biudžeto) PVM sumą.

Kadangi nevisiškai nudėvėtas įrengimas nebuvo toliau naudojamas pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti, turtas buvo nurašytas.

Nurašymo nuostoliai sudarė 24 000 Eur, patikslinta PVM suma – 5 040 Eur, kuri taip pat buvo priskirta įmonės veiklos sąnaudoms. Apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną šios sąnaudos nebuvo laikomos leidžiamais atskaitymais. Kas taip pat turėjo įtakos finansinėms ataskaitoms metų pabaigoje. Įmonės rezultatų pasikeitimas palygintas 7 lentelėje.

2016 m. UAB „Sventovis“ pelno (nuostolių) ataskaita, Eur

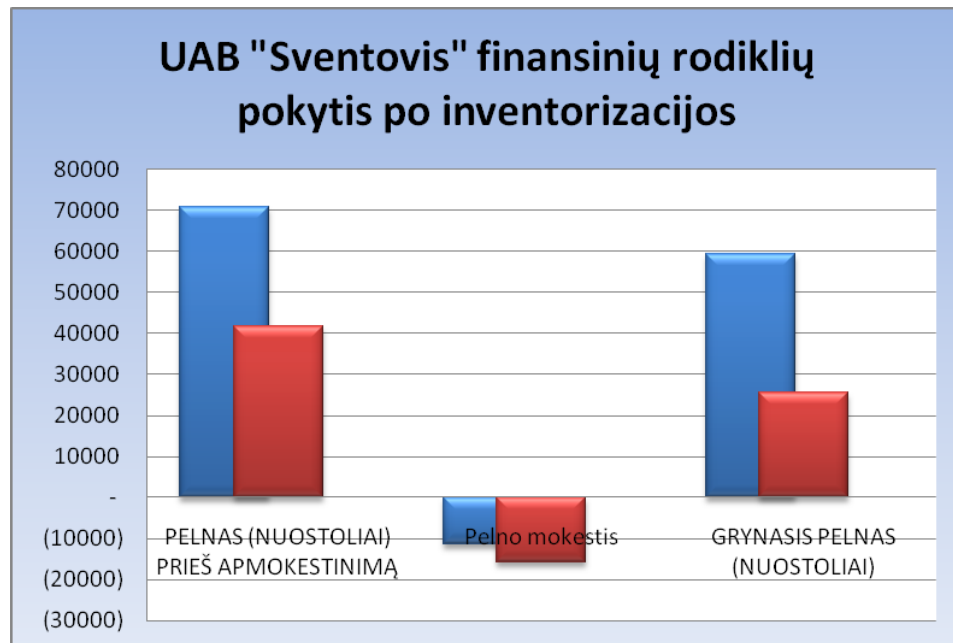
Eil. Nr.	Straipsniai	Iki inventorizacijos atlikimo, 2016	Po inventorizacijos atlikimo, 2016	Pokytis
1	Pardavimo pajamos	900 814	900 814	0
2	Pardavimo savikaina	(650 711)	(650 711)	0
3	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	250 103	250 103	0
4	Bendrosios ir administracinės sąnaudos	(177 839)	(206 879)	29 040
5	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	70 664	41 624	29 040
6	Pelno mokestis	(11 644)	(16 000)	4 356
7	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	59 020	25 624	33 396

Sudaryta darbo autorės pagal UAB „Sventovis“ 2016 m. pelno (nuostolių) ataskaitą

Analizuojant 7 lentelėje pateiktus duomenis, nustatyta, kad patirtos veiklos sąnaudos, dėl ilgalaikio turto nurašymo ir patikslintos PVM sumos, kuri taip pat buvo priskirta prie sąnaudų sumažino UAB „Sventovis“ grynąjį pelną.

Nors įmonės pelnas ir sumažėjo, pelno mokestis padidėjo 4 356 Eur. Kadangi 29 040 Eur pripažintų veiklos sąnaudų suma negalėjo būti priskirta prie leidžiamų atskaitymų, todėl ši suma negalėjo būti atskaityta iš pajamų ir užpildžius pelno mokesčio deklaraciją pagal LR pelno mokesčio įstatymą, pelno mokestį priskaityti privalėjo.

UAB „Sventovis“ metinių finansinių rodiklių pokytis po metinės inventORIZACIJOS atlikimo

6 pav. Sudaryta darbo autorės pagal UAB „Sventovis“ 2016 m. pelno (nuostolių) ataskaitą

Lyginant UAB „Sventovis“ finansinių rodiklių pokytį prieš ir po inventORIZACIJOS atlikimo, galima įvertinti kaip pasikeitė finansinė būklė. Kadangi dėl prarasto ilgalaikio turto, įmonės veiklos sąnaudos padidėjo, tai lėmė mažesnę pelną prieš apmokestinimą, kuris sudarė – 41 624 Eur, o tai yra 29 040 Eur mažiau nei iki inventORIZACIJOS atlikimo. Nors įmonės pelnas sumažėjo, tačiau pelno mokestis padidėjo 4 356 Eur suma, dėl neleidžiamų atskaitymų, kurie negalėjo būti atskaityti iš įmonės pajamų. 2016 m. UAB „Sventovis“ grynas pelnas prieš inventORIZACIJOS atlikimą sudarė – 59 020 Eur, po inventORIZACIJOS atlikimo sumažėjo 33 396 Eur ir sudarė – 25 624 Eur.

9. INVENTORIZACIJOS REZULTATŲ UAB „SVENTOVIS“ APIBENDRINIMAS

Apibendrinant 2014 - 2016 m. UAB „Sventovis“ atliktų metinių inventORIZACIJŲ rezultatus buvo įvertinta kokią įtaką finansinėms ataskaitoms turėjo inventORIZACIJOS metu rastos klaidos. Rezultatų apskaitos vertinimo rezultatai pateikti 8 lentelėje.

8 lentelė

UAB „Sventovis“ finansinių rezultatų pakeičiai po metinės inventORIZACIJOS atlikimo

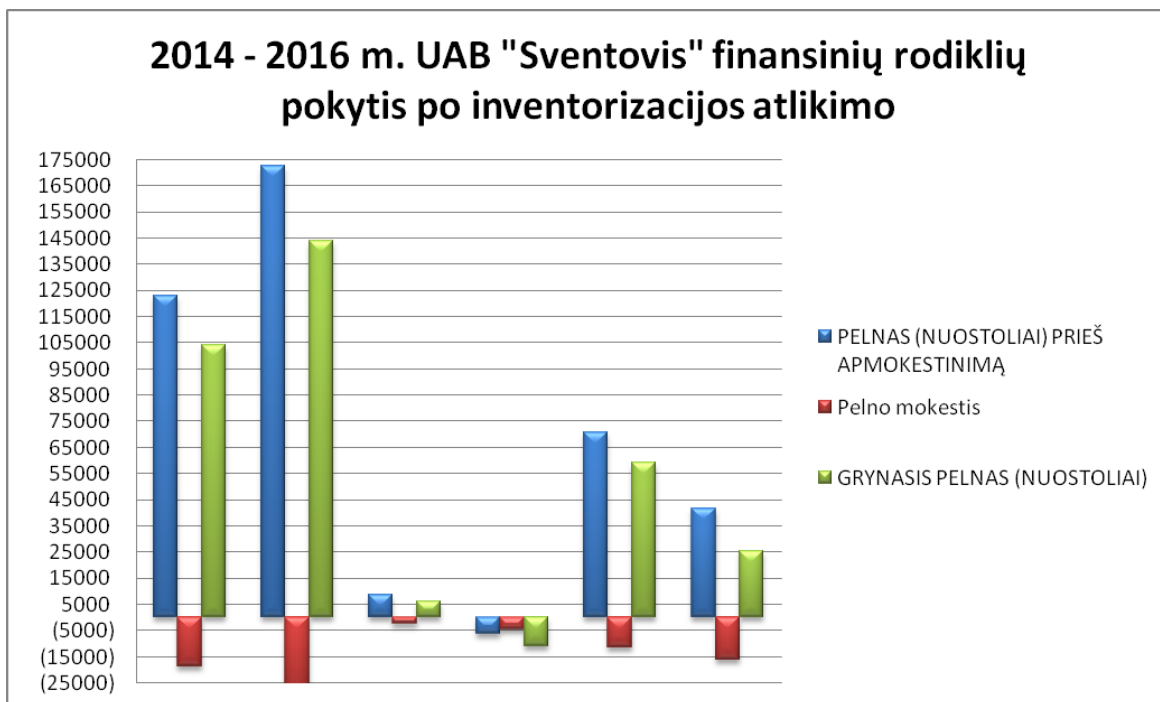
Ei l. N r.	Straipsniai	Iki inventoriza cijos atlikimo, 2014	Po inventoriza cijos atlikimo, 2014	Iki inventoriza cijos atlikimo, 2015	Po inventoriza cijos atlikimo, 2015	Iki inventoriza cijos atlikimo, 2016	Po inventoriza cijos atlikimo, 2016
1	Pardavimo pajamos	920 425	920 425	750 411	750 411	900 814	900 814
2	Pardavimo savikaina	(677 568)	(677 568)	(577 555)	(577 555)	(650 711)	(650 711)
3	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	242 857	242 857	172 856	172 856	250 103	250 103
4	Bendrosios ir administracinės sąnaudos	(151 375)	(151 375)	(161 375)	(176 375)	(177 839)	(206 879)
5	Kitos veiklos rezultatai	32 123	82 123	5 000	5 000	4 000	4 000
6	Kitos palūkanų ir panašios pajamos	800	800	300	300	400	400
7	Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos	(1 631)	(1 631)	(8 000)	(8 000)	(6 000)	(6 000)
8	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	122 774	172 774	8 781	(6 219)	70 664	41 624
9	Pelno mokestis	(18 541)	(28 803)	(2 472)	(4 722)	(11 640)	(16 000)
10	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	104 233	143 971	6 309	(10 941)	59 020	25 624

Sudaryta darbo autorės pagal UAB „Sventovis“ 2014-2016 m. pelno nuostolių ataskaitas

Analizuojant 2014 – 2016 m. finansinių rodiklių pokyčius, buvo nustatyta, kad finansiniai rodikliai gali ženkliai pasikeisti po metinės inventORIZACIJOS atlikimo.

Įmonės 2014 – 2016 m. finansinių rodiklių pokyčiai pavaizduoti 7 pav.

2014 – 2016 m. UAB „Sventovis“ finansinių rodiklių pokytis po inventORIZACIJOS atlikimo

7 pav. Sudaryta darbo autorės remiantis UAB „Sventovis“ finansiniais dokumentais

Analizuojant 2014 m. finansinius rodiklius iki metinės inventORIZACIJOS atlikimo, buvo nustatyta, kad UAB „Sventovis“ grynasis pelnas sudarė – 104 233 Eur. Atlikus metinę inventORIZACIJĄ, buvo rasta neapskaitytų medžiagų atsargų, kurias užpajamavus įmonės pelnas padidėjo 39 738 Eur, o tai yra net 38 proc. daugiau nei iki inventORIZACIJOS atlikimo.

Analizuojant 2015 m. finansinius rodiklius iki metinės inventORIZACIJOS atlikimo, UAB „Sventovis“ grynasis pelnas sudarė – 6 309 Eur. Atlikus metinę inventORIZACIJĄ, nustatyta, kad 2015 m. įmonėje buvo pavogtas ilgalaikis turtas, kurio likutinė vertė – 15 000 Eur. Po atliktų buhalterinių įrašų pagal turimus dokumentus, UAB „Sventovis“ patyrė papildomas sąnaudas, po kurių įmonės finansinės ataskaitos pasikeitė ir metų pabaigoje įmonė turėjo nuostolį – 10 941 Eur. Įvertinus tai, kad įmonė metus užbaigė nuostolingai, pelno mokestis buvo priskaičiuotas, vadovaujantis Pelno mokesčio įstatymu, kuris sudarė – 4 722 Eur.

Analizuojant 2016 m. finansinius rodiklius iki metinės inventORIZACIJOS atlikimo, UAB „Sventovis“ grynasis pelnas sudarė – 59 020 Eur. Atlikus metinę inventORIZACIJĄ, nustatyta, kad 2016 m. įmonėje buvo prarastas ilgalaikis turtas, pagal 2016 m. gruodžio mėnesio apskaitos duomenis turto likutinė vertė – 24 000 Eur. Vadovaujantis LR Pelno mokesčio ir LR Pridėtinės vertės mokesčio įstatymu įmonė patyrė nuostolių, kurie sudarė – 29 040 Eur. Po atliktų

buhalterinių įrašų pagal turimus dokumentus, UAB „Sventovis“ grynasis pelnas sumažėjo 33 396 Eur ir sudarė 25 624 Eur, o tai yra 43 proc. mažiau ne buvo iki inventORIZacijos atlikimo.

IŠVADOS

1. Kiekviena įmonė turi įvairaus turto – pastatų, įrengimų, atsargų, pinigų ir kt. Kiekvienas turto objektas turi savininką, kuris turi žinoti šio objekto vertę, būklę bei buvimo vietą. Tam tikslui įmonėje atliekama inventORIZACIJA – turto patikrinimas natūra ir rezultatų sutikrinimas su buhalterinės apskaitos duomenimis ir priemonė, siekiant užkirsti kelią turto grobstymui. InventORIZACIJA gali būti planinė, neplaninė, o pagal tikrinimą – ištisinė, dalinė arba atrankinė. Metinė inventORIZACIJA susideda iš šių pagrindinių etapų: pasirengimo, tikrinimo natūra, rezultatų išvedimo, pasiūlymų dėl apskaitos ir inventORIZACIJOS duomenų neatitikimo pašalinimo pateikimo.

2. Atlikus UAB „Sventovis“ 2013 - 2016 metų metinės inventORIZACIJOS organizavimo vertinimą pagal galiojančius LR teisės aktus reglamentuojančius inventORIZACIJOS tvarką ir atliekamą įmonėje, nustatyta, kad buvo inventORIZUOJAMAS ne visas įmonės turtas. Atsargų inventORIZACIJA atliekama dalinai, skaičiuojamos ne visos turimos atsargos. InventORIZACIJOS metu didesnis dėmesys atkreipiamas į turimus likučius pagal buhalterijos duomenis, pagal kuriuos atskaitingi asmenys tikrina turimus likučius sandėliuose. Finansinio turto ir įsipareigojimų inventORIZACIJA atliekama dalinai, nėra patvirtinta gaunamų ir mokėtinų sumų derinimo tvarka.

3. Apskaitos klaidos ir silpna vidaus kontrolė – pagrindinės priežastys, dėl kurių gali susidaryti neatitikimai. Jeigu inventORIZUOJANT randamas apskaitos registruose neapskaitytas turto vienetas arba nerandamas registruose įrašytas, neatitikimai apskaitoje turi būti ištaisyti – rastas perteklius turi būti užpajamuotas, o turto trūkumas priskirtas prie gautinų už turto trūkumą sumų. Analizuojant 2014 – 2016 m. finansinių rodiklių pokyčius, buvo nustatyta, kad tokių neatitikimų taisymai prieš finansinių ataskaitų sudarymą gali ženkliai pakeisti įmonės finansinius rezultatus po metinės inventORIZACIJOS atlikimo.

REKOMENDACIJOS

Rekomenduojama atsižvelgti į galiojančius LR teisės aktus reglamentuojančius inventORIZACIJOS tvarką. Atlikti periodines inventORIZACIJAS metų eigoje, kad metų pabaigoje sutikrinti duomenis būtų paprasčiau ir tokiu atveju būtų išvengta klaidų, kurios vėliau turėtų įtakos finansinėms atskaitoms. Sudaryti draudimo sutartis su draudimo bendrovėmis, įmonėje esančiam vertingam ilgalaikiam turtui apdrausti, tam, kad išvengti nuostolių, turto dingimo ar gedimo atveju.

LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. Budvytienė D. „Kaip atlikti inventORIZaciją ir dokumentuoti jos rezultatus“, V.: „Pačiolis“, 2004.
2. Burkšaitienė D. „Finansinė turto apskaita ir finansinės atskaitomybės rengimas“, 2008.
3. Bukevičius J., Burkšaitienė D., Žaptorius J. „Apskaita vadybininkams – vadovėlis“, 2009.
4. Budvytienė D. „Kaip atlikti inventORIZaciją ir dokumentuoti jos rezultatus“, V.: „Pačiolis“, 2000.
5. Bagdžiūnienė V. „Apskaitos praktika“. – Vilnius: Inforastras, 2012.
6. Bagdžiūnienė V. „Finansinė atskaitomybė“ – 2005, Vilnius.
7. Bojorūnienė I. Stanislava, Christauskas Č. „Apskaitos praktikumas“ – Kaunas, 2011.
8. Derkač O. „Atskaitingų ir materialiai atsakingų asmenų atmintinės“ – V.: „Pačiolis“, 2004.
9. Dauskurdas V., Deveikis G., Dovidaitė B. ir kt. „Buhalterio žinynas“– V.: „Pačiolis“, 2010.
10. Gudaitienė O. „Apskaitos pradmenys“ Mokomoji knyga. – Vilnius: Vilniaus kolegija.
11. Kanapickienė R., Rudžionienė K., Jefimovas B. „Įmonių apskaita: mokomoji knyga“ - Kaunas, 2006.
12. Kanapickienė R., Rudžionienė K., Jefimovas B. „Finansinė apskaita“, 2008.
13. Kalčinskis G., „Buhalterinės apskaitos pagrindai“. Vilnius: „Pačiolis“, 2014.
14. Subačienė, R. Budrionytė R. „Finansinė apskaita“ – Vilnius, 2012.
15. Stačiokas R., Jefimovas B. „Turto apskaita įmonėje“. Mokomoji knyga. – Kaunas
16. Verslo apskaitos standartai. VŠĮ LR apskaitos institutas. 2016
17. LR Pelnų mokesčio įstatymas 2001 m. gruodžio 20 d. Nr. IX-675.
18. Prieiga per internetą: <http://www.vmi.lt>
19. Prieiga per internetą: http://www.srpa.lt/konkurencingas_verslas/index.php?page=331
20. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.81620>
21. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.ED68997709F5>
22. Prieiga per internetą:
<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.79BB44C1A0E0/sfdbGpXvEK>